

VEST POCKET REVUE

DEVADESÁTILETÁ



„Jednoho únorového večera byla zakoupena u pana Nepraše v menší obci východních Čech láhev rumu za 24 Kč. Téhož večera obsah láhve byl smíchán s horkou vodou, oslazen, přidáno citrónové šťávy a získaná kapalina byla vypita. Na dně prázdné láhve byla nalezena Vest pocket revue.“

/V+W v programu Švandova divadla/

JAK TO TENKRÁT BYLO



Osvobozené divadlo se ustavuje roku 1925, pod vedením Jiřího Frejky, jako sekce Svazu moderní kultury Devětsil. Záhy však začnou neshody ohledně směřování divadla. Jiří Frejka spolu s Emilem Františkem Burianem založí vlastní scénu Dada. Osvobozené divadlo převezme Jindřich Honzl.

✪ Za neshodami uvnitř souboru Osvobozeného divadla následoval zlom, který zásadně změnil chod divadla. Byl jím náhlý příchod Jana Wericha a Jiřího Voskovce, který zahájil novou historii českého divadelnictví. ... Jejich příchod do Osvobozeného divadla zapříčinil zejména Jindřich Honzl. Nejprve byli pouze výpomocnou silou, záhy se ale stali platnými a respektovanými členy celého souboru.

✪ Slavné forbíny, s kterými po válce pokračoval Jan Werich i s Miroslavem Horníčkem, vznikly hned při premiéře Vest pocket revue a zrodily se ze zádrhelu ve výpravě. Při představení měla být rychlá proměna scény, kulísáci ji nestihli, přetrhly se provázky, na kterých kulisy visely a proto je z nouze, aby lidé nemuseli dlouho čekat, vystrčili před oponu a řekli jim: něco povídejte. Oba klauni s tím ale neměli problém, protože podobnými výstupy se bavili i v soukromí...

✪ V Klobouku ve křoví vypráví Voskovec, jak vznikl nejstarší dialog, Nepřípadný dvojzpěv o hrobce: „Aniž jsme si to uvědomovali, věnovali jsme se cvičným improvizacím...naše improvizace byly výlučně komické a velice dadaistické. Jedna z nich byla zvlášť šílená a zvlášť komická. Jednoho dopoledne zazvonil v mém bytě Werich, a když jsem otevřel dveře, řekl naprosto vážně: Máucta, já jsem slyšel, že máte na prodej hrobku. Já právě tak vážně a věčně jsem okamžitě odpověděl: Ano, mám. Račte dál, já vám ji ukážu. Zavedl jsem ho do svého pokoje (bydleli jsme tenkrát ještě oba u rodičů), ukázal mu na skříňku, načež následovalo asi dvacet



minut naprosto naturalistického obchodního rozhovoru, kdy jsme si vyměňovali informace a posudky o kvalitě, slohu, materiálu, trvanlivosti a váze hrobky; pak nastalo smlouvání o ceně, které jsme však vedli převráceným způsobem: to jest kupec nabízel víc, než majitel požadoval. Konečně jsme se nedohodli a Werich uraženě odešel, zatímco já za ním na schodech pokřikoval potupné poznámky. Teprve za chvíli se Jan vrátil už ne „v roli“, a pak jsme se teprve smáli.“

✪ Název „Vest pocket revue“ vznikl podle tehdy dovážených zápalek Vest pocket. Dávaly se do kapsičky u vesty. Doslovný překlad tedy je: Revue z kapsy u vesty.

✪ Premiéra „Vest pocket revue“ se uskutečnila 19. dubna 1927 ve dvoraně sálu Umělecké besedy, který byl pronajatý Osvobozenému divadlu. Premiéra měla být zároveň i derniérou. Mělo to být jednověčerní představení a bylo určeno absolventům Carnotova lycea z francouzského města Dijonu, které Voskovec v letech 18921 až 1924 absolvoval.

✪ Hra byla napsána v devatenácti obrazech. Obrazy byly dále rozděleny na jednotlivé scény podle francouzského způsobu značení. To znamená, že když postava vstupovala na jeviště, začínala nová scéna. Zároveň byly seskupeny do tří aktů oddělených dvěma přestávkami. Liché obrazy se hrály na scéně, sudé na předscéně, aby se mezitím mohly vyměnit kulisy. V revue vystupovaly tři druhy postav. Ty, které byly součástí hlavního příběhu, ty, které hlavní aktéři potkávali na svém putování, a Voskovec s Werichem, kteří hráli několik různých postav.

✪ V roce 1927 po úspěchu „Vest pocket revue“ nabídl Jindřich Honzl Voskovcovi a Werichovi spolupráci. Se svým tehdejší Osvobozeným divadlem se oddělil od spolku Devětsil a rozhodl se,



že bude produkovat avantgardní hry nezávisle. Voskovec a Werich se k tomuto divadlu připojili jako herci i se svou „Vest pocket revue“ a přijali tak Honzlův název Osvobozené divadlo. Poprvé tam s ní vystupovali 28. května 1927.

✪ „Co vlastně byla Vest pocket revue?“ ptá se v Tvorbě z roku 1929 Julius Fučík. „Veselá směs obrazů, ve kterých několik studentských divochů dělalo šprýmy, hýřilo nápady a bavilo sourodé

publikum? Nebo bylo tajemství jejího vytrvalého úspěchu v něčem trvanlivějším? V něčem, co mělo hluboké sociální kořeny, a proto se muselo rozvinout?“

✪ Úspěch „vestpocketky“ byl základem umělecké spolupráce Voskovce a Wericha. Podle jedněch pramenů se hrála 208x, podle jiných 245x. Na každý pád přinesla úspěch i tvůrčí zkušenost do další vlastní tvorby.

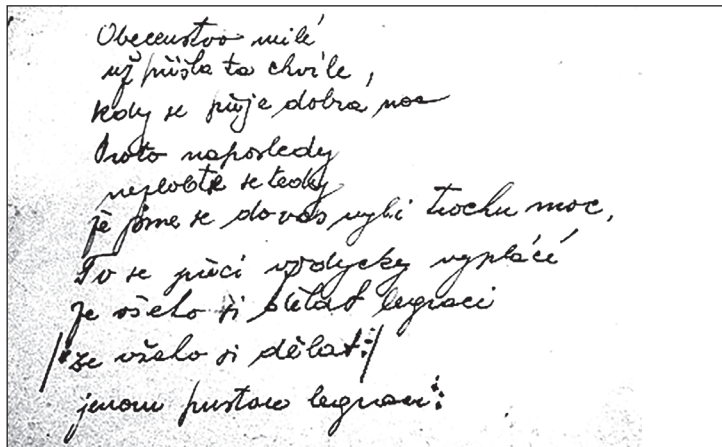
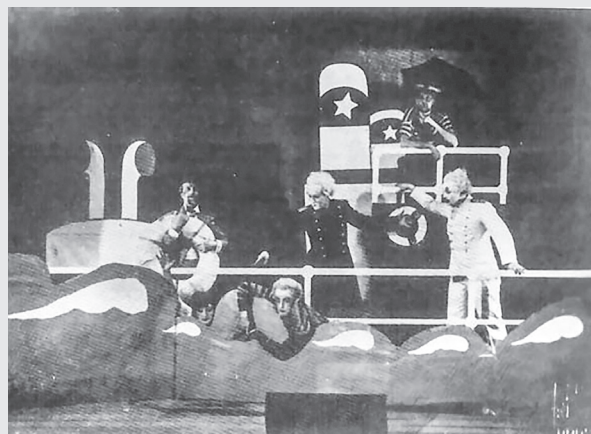
OBSAH CELÉ HRY /z wikipedie/

Fotograf Blažej Jossek, který sbírá fotografie rozružených lidí, připravuje výstavu svého celoživotního díla. Ve sbírce mu chybí pouze fotografie spisovatele Kvída Marii de la Camera Obscura, pověstného klidase. Jossek si na pomoc přizve své potrhle švagry Sempronia Housku (J. Werich) a Publia Ruku (J. Voskovec), aby vyvedli z míry spisovatele Kvída, a on tak získal kýženou fotografii. Od té chvíle se začíná honička, v níž fotograf Jossek, Sempronius a Publius pronásledují spisovatele a jeho sekretářku po celém světě.

(Názvy hrdinů bylo také soukromé dada. Werich chodil se slečnou Zdeňkou Houskovou, odtud Sempronius Houska, a Voskovec v té době miloval Simonu Mainovou (main je francouzsky ruka, proto Publius Ruka), sestru své pozdější první ženy Madelaine Mainové.)

Cesta začíná v Praze a další obrazy se postupně odehrávají v Paříži, na zaoceánském parníku, ve Spojených státech, v Haparande – což je záhadné místo poblíž severního pólu, pak ve Lhase a v Africe. Cesta se tak, jak začala, končí v Praze posledním obrazem nazvaným Všude dobře doma nejhůř.

V revue vystupovaly pouze dvě herečky – Světlá Svozilová jako spisovatelova sekretářka a Vlasta Petrovičová, která hrála postupně všechny místní krásy. Tance nastudoval začínající Saša Machov. Nedílnou součástí revue byla hudba, kterou vybírali V+W společně s Josefem Kysilkou, přítelem J. Voskovce. Nebyly použity žádné původní skladby – převažovaly jazzové melodie, které V+W opatřili českými texty. Hudbu obstaral orchestr The Foolish Fellows (původně studentská kapela), který řídil Josef Kysilka.



Ukázka rukopisu J. Wericha – text finále Vest pocket revue.

„Udělal jsem jedno představení pro svou vlastní srandu. Bez programu a teorie. Všechno nám bylo k smíchu a zpívali jsme: – To se přece vyplácí/dělat si ze všeho legraci. – My jsme divadlo nikdy dělat nechtěli, protože jsme ho považovali za mrtvý útvar. Věřili jsme filmu, studovali práva a udělali pro randu jeden večírek, který byl Voskovec dlužen klubu svých bývalých spolužáků. A ten večírek jsme pak opakovali dvěstěpadesátkrát a bylo z nás divadlo.“

/Jiří Janoušek: Rozhovory s Janem Werichem/

A JEŠTĚ PÁR DIALOGŮ ZE HRY

JOSSEK: Kde je Mistr, rcete, dívko?

JOSEFKA: Co mu chcete? Žel, že Mistr odjel.

HOUSKA A RUKA: Ha!

JOSSEK: Kam odjel?

RUKA: Pardon, klid! Musíme vyzvídat nenápadně.

(K Josefce) Slečno, zajisté jste chutně přesnídala na vidličku?

(Josefka rozpačitě přikyvuje)

RUKA: (vybuchne) Kam odjel? (Josefka kóktá)

HOUSKA: Slečno, dejte ruce křížem. Dejte všichni ruce křížem.

JOSSEK: Proč?

HOUSKA: Budeme dělat křížový výslech.

.....

RUKA: (zpozoroval uzel) Copak to tu pořáde překází, pane kolego? Nějaký uzlík.

HOUSKA: Nechte to, nechte to, to je železniční uzel.

RUKA: Vzpomínám si, již Stanislav Nikolau dí: Praha je důležitým železničním uzlem.

HOUSKA: Načpak se vlastně dělají začasté na železnicích ty uzly?

RUKA: To aby, jedouce kolem, ty které vlaky nezapomněly zastavit.

(Citace a informace byly převzaty z různých zdrojů, většinou z knih F. Cingera).